

7. Srez Ljutomer.

1. Apače, 2. Cezanjevci (Kamenščak), 3. Gor. Radgona, 4. Gor. Radgona okolica, 5. Križevci, 6. Ljutomer mesto, 7. Ljutomer okolica, 8. Mala Nedelja, 9. Negova, 10. Slatina Radenci, 11. Sv. Jurij ob Ščavnici, 12. Štrigova, 13. Trbegovci, 14. Veržej.

8. Srez Maribor desni breg.

1. Fram, 2. Hoče (Spodnje Hoče), 3. Limbuš, 4. Makole, 5. Pobrežje, 6. Podvelka, 7. Polskava (Zgornja Polskava), 8. Poljčane (Pekel), 9. Pragersko, 10. Rače, 11. Ruše, 12. Slov. Bistrica mesto, 13. Slov. Bistrica okolica, 14. Studenci, 15. Sv. Lovrenc na Pohorju, 16. Šmartno na Pohorju.

9. Srez Maribor levi breg.

1. Cerkevjak, 2. Duplek (Zgornji Duplek), 3. Jakobski Dol (Zgornji Jakobski Dol), 4. Jurovski Dol (Sv. Jurij v Slov. goricah), 5. Kamnica, 6. Korena, 7. Košaki, 8. Pesnica (Na Ranci), 9. Selnica ob Dravi, 10. Senarska (Sv. Trojica v Slov. goricah), 11. Sv. Križ pri Mariboru, 12. Zgornja Kungota, 13. Sv. Marjeta ob Pesnici, 14. Ščavnica, 15. St. Ilj, 16. St. Lenart v Slov. goricah, 17. Velka (Marija Snežna), 18. Voličina (St. Lenart v Slov. goricah).

10. Srez Murska Sobota.

1. Bodonci, 2. Cankova, 3. Gornja Lendava, 4. Gornja Slaveča, 5. Gornji Petrovci, 6. Križevci, 7. Kupšinci, 8. Mačkovci, 9. Martjanci, 10. Murska Sobota, 11. Murska Sobota okolica, 12. Pertoča, 13. Prosenjakovci, 14. Puconci, 15. Rogaševci, 16. Strukovci, 17. Šalovci, 18. Tešanovci, 19. Tišina.

11. Srez Ptuj.

1. Breg, 2. Cirkovci, 3. Dornava, 4. Drbečinci (Sv. Andraž), 5. Gorišnica, 6. Grajena, 7. Hum (Pušenci), 8. Ivanjkovci, 9. Juršinci, 10. Kog, 11. Koračica, 12. Leskovec, 13. Majšperk, 14. Markovci, 15. Ormož, 16. Osluševci (Podgorci), 17. Pobrežje (St. Vid), 18. Podlehnik (Stanošina), 19. Ptujška gora, 20. Rogoznica, 21. Slovenjvas (Zlatoličje), 22. Središče, 23. Sv. Barbara v Halozah, 24. Sv. Lovrenc na Dravskem polju, 25. Sv. Miklavž, 26. Sv. Urban, 27. Trnovska vas, 28. Velika Nedelja, 29. Zavrč.

12. Srez Slovenjgradec

1. Ložnica pri Velenju, 2. Mislinje (Straža), 3. Pameče, 4. Podgorje, 5. Slovenjgradec, 6. Šmartno pri Slovenjgradcu, 7. Šoštanj mesto, 8. Šoštanj okolica (Družmirje), 9. Topolšica, 10. Velenje.

13. Srez Šmarje pri Jelšah.

1. Kozje, 2. Pilštanj, 3. Planina pri Sevnici, 4. Podčetrtek, 5. Ponikva, 6. Pristava, 7. Rog. Slatina, 8. Rogaska Slatina okolica, 9. Rogatec, 10. Sedlarjevo, 11. Slivnica, 12. Sv. Peter pod Svetimi gorami, 13. Šmarje pri Jelšah trg, 14. Šmarje pri Jelšah okolica, 15. Zetale, 16. Zusem (Loka).

Lukolela na ekvatorju v belgijskem Kongu, 20. XII. 1933.

Potovanje v Afriko.

Anton Kramberger, misijonar.

Konec.

Ko sem opravil ta nadležni posel, sem se podal k oo. redemptoristom, ki imajo v tem mestu veliko misijonsko postajo, prosit prenočišča. Tu me je

pričakovalo pismo našega misijonskega predstojnika, v katerem mi sporoča, da me je odločil za misijonsko postajo Lukolela, kjer naj ustanovim misijonsko obrtno šolo za zamorce. Pravi, da ni tam še ničesar in da bom moral vse od kraja začeti. Hvala Bogu, torej me delo še čaka in ga ne bo trebalo še le iskati. Treba bo sicer pošteno orati leđino, toda dela in truda me ni strah, saj zato sem prišel sem. Kako se mi bo godilo, vam bom, cenjeni čitatelji, že od časa do časa poročal.

Po dobro prespani noči sem šel na postajo iskat takozvani beli vlak, kakor mu tukaj pravijo. Je za afriške razmere precej modern. Res je vse belo pobarvano razen lokomotive, in vozovi so dokaj udobni. Med mestoma Matadi in Leopoldville je namreč reka Kongo neplovna radi zelo nevarnih brzic ali slapov. Do mesta Matadi lahko plovejo tudi največje prekoceanski ladje, ker je reka tu zelo globoka, pravijo da do 150 metrov, kar je verjetno; proti mestu Boma je namreč komaj kakih 900 metrov široka in tudi pri Matadi ni dosti širša. Pri mestu Leopoldville se pa razširi na 20 km, še višje je pa še širša in doseže širokost 50 km pri mestu Coquilhatville (izgovori Kokijativil, to je Koki-jevo mesto, po nekem belg. kapitanu, ki ga je ustanovil; to mesto leži ravno na ekvatorju).

Točno ob osmih zjutraj je zapiskal naš železni konjiček in šlo je, odkraja zelo počasi, ker se proga vzpenja precej navkreber. Ko smo pa prišli na vrh hribov, okoli 350 m visoko, je še malo zavriskal in odhitel s hitrostjo 70 km na uro naprej proti mestu Leopoldville, kamor je dospel ob osmih zvečer. Hribovje, ki se razprostira med mestoma Matadi in Leopoldville, se imenuje kristalno pogorje zavoljo obilnega kristalnega kamna, ki se tu dobiva. Tu je tudi več petrolejskih vrelcev, ki so zelo rentabilni. Podnebje in klimatične razmere v tem pogorju so najugodnejše v celem Kongu. Vročina ni prehuda in ne presega 30 stop. C; ponoči pade na 15—16 stop. Na planoti je veliko nasadov sladkornega trsa, kokosovih palm, poskušajo celo s setvijo pšenice. Prvi poskusi so se obnesli jako ugodno. Tu je tudi precej slonov, ki delajo včasih ogromno škodo po nasadih.

Ko so gradili to železnico, so bile tu razmere tako slabe, da je med gradnjo pomrlo od bolezni in radi napadov od strani zveri toliko delavcev, da pride na vsak prag, ki je pod tračnicami, po 1 mrlič. Preračunite torej: če je proga dolga 390 km in na vsak meter približno dva praga, kolike so morale biti človeške žrtve. Domačini pravijo tej progi, da je krvava železnica in to po vsej pravici. Sedaj so zverjad deloma pobili, deloma je sama izumrla, vsled česar v tem delu razen par slonov in kake hijene, ki se pritepe iz notranjosti, pravzaprav ni zverine. Pač pa živi v notranjosti še obilno levov, leopardov, hijen, nosorogov, divjih prašičev, bivolv in raznih opic, med katerimi so najnevarnejše gorile, pa tudi šimpanzi niso nič kaj domači.

Mesto Leopoldville (tu rečejo Leo)

je precej razvito in moderno. Ceste so deloma asfaltirane, deloma tlakane z granitnimi kockami (pravzaprav neke vrste kristalni kamen, ki se blišči kakor steklo, če nanj sonce sije). Seveda tudi elektrike ne manjka in plina. Hiše so večinoma visokoprstne in obdane z najrazličnejšimi nasadi palm ter drugega tropičnega drevja. Tudi vodovoda ne manjka, samo voda ni nič kaj prida; drugače se je ne more piti, če ni filtrirana ali pa prekuhana. V tem mestu je središče kolonijalne uprave ter sedež apostolskega nuncija ter raznih zastopnikov evropskih in drugih držav. Tudi čehoslovaški konzul je tu.

Dne 9. decembra sem se zopet vkrcal na ladjo, ki plove po reki Kongo med mestoma Leo in Stanleyville. Te rečne ladje so čisto svojevrstne konstrukcije. Podobne so velikim širokim škatljam kolinske cikoriije. V vodi so komaj do brega pol metra. Namesto običajnega ladijskega vijaka jih žene veliko kolo z lopatami, ki je podobno mliniskim kolesom na Dravi in Muri. Kurijo z drvami; ko jih zmanjka, se ladja kratkomalo ustavi in kapitan pošlje črnce, ki jih ima nalašč za to na ladji, da poskrbijo za novo zalogo. Ima pa ta vrsta ladij tudi dobro stran, da se namreč tako salamensko ne zibljejo, kakor pomorske ladje, ki so mi radi tega v zelo slabem spominu. Vožnja po reki je bila zelo zanimiva vsled krasne okolice; tu je svet mestoma hribovit, večinoma pa je ravnina. Razprostira se pragozd, ki nudi zavetje najrazličnejšim vrstam zverine. Popisati je to zelo težko, najlažje bi človek filmal ter vam na platu pokazal lepote, ki se tukaj vidijo. Mogoče bo kedaj kateri izmed cenjenih bralcev sam občudoval te pokrajine, in takrat se bo lahko sam prepričal o tem vsem. Na svetu ni namreč nič nemogočega. Saj tudi jaz prej nisem nikdar mislil, da bom kedaj hodil tod po črni Afriki in občudoval njene krasote. Ko sem včasih bral misijonski list »Odmev iz Afrike«, sem si želel, da bi kdaj gledal to v resnici, kar sem si takrat predstavljal v duhu. No, sedaj sem pa sam tu! Vas pa, ki boste to brali, prosim: spomnite se včasih na kak način svojega rojaka, ki deluje med zamorci kot misijonski brat; saj ljubezen je zelo iznajdljiva; jaz pa vam bom včasih poročal, kako se mi godi in kaj delam. Za sedaj vam morem to sporočiti, da sem se takoj po prihodu v ta kraj (12. decembra 1933, ob 11. uri ponoči, sem izstopil iz ladje, ko je le-ta priplula v pristanišče mesta Lukolela) začel s potrebnimi pripravami za ustanovitev misijonske obrtne šole, v kateri bom učil zamorce, kako se mora obliči držati in žaga in razne druge umetnosti, ki so potrebne v mizarški obrti.

Za tokrat končam. Prav prišerno še pozdravljam vse čitatelje dragega mi »Slovenskega gospodarja«, posebno še znanke in prijatelje po Slovenskih goricah, v Mariboru in v Celju. Marsikatero prijetno uro sem preživel med vami; ohranil vas bom v najlepšem spominu!

Kramberger Anton, Mission Catholique, poste: Lukolela, Kongo Belge, Afrika.